

Таким чином, різниця між цими двома показниками - в чисельнику, при розрахунку фондівдачі в якості нього виступає виручка, а не прибуток.

При розрахунку фондівдачі зі складу основних фондів виключається їх активна частина (машини та обладнання).

Метою застосування методу Крамера та методу найменших квадратів є перевірка гіпотез щодо роботи підприємства як економічної системи.

Побудова моделей необхідна для виявлення та згладжування недоліків у певному секторі на підприємстві.

Отже, прогностичні інструменти в економічному аналізі важливі для побудови спрощеної схеми процесів, що протікають в певному секторі на підприємстві ш виділення найбільш важливих факторів у стислій формі.

ПЛЯКА Г.О., студентка 6 курсу

РЕТА М.В., канд. екон. наук, доцент НТУ «ХП»

ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ПРИБУТКОВІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Основним фінансовим показником господарської діяльності будь-якого підприємства є прибуток, отриманий в результаті його діяльності. Прибуток – це абсолютний показник, що відображає позитивний фінансовий результат діяльності підприємства у вигляді перевищення суми доходів над сумою витрат, понесених для отримання цих доходів. [1, с. 117].

Сільськогосподарське підприємство – це одна із форм ведення господарської діяльності з підвищеним ступенем ризику, який пов'язаний, перш за все, з природно-кліматичними умовами, які впливають на врожайність, та як наслідок, на прибутковість. Тому, однією з актуальних проблем сьогодення в умовах інноваційного розвитку економіки і трансформації економічної системи є дослідження факторів, які прямопропорційно впливають на кінцевий фінансовий результат сільськогосподарських підприємств.

Економічна ефективність сільськогосподарського виробництва означає одержання певної кількості продукції з одного гектара земельної площі, від однієї голови худоби при найменших затратах

праці і коштів на виробництво продукції [2, с. 140].

Ряд економістів-дослідників стверджують, що кінцевий фінансовий результат сільськогосподарського підприємства базується на технологічній, економічній та соціальній складових. Сутність їх полягає, відповідно, у: використанні виробничих ресурсів та впровадженні інтенсивних технологій виробництва продукції рослинництва і тваринництва; оптимізації елементів економічного механізму господарювання; реалізації заходів з розвитку соціальної інфраструктури підприємства [3, с. 32-33].

Існує велика кількість різноманітних факторів, які суттєво впливають на прибутковість сільськогосподарських підприємств України, та здійснюють як позитивний, так і негативний вплив на неї. Проте, всю сукупність факторів можна поділити на дві великі групи: зовнішні та внутрішні.

Незалежними факторами (зовнішніми), які впливають на прибутковість сільськогосподарського виробництва, на думку академіка П. Т. Саблука, є: диспаритет цін; низька еластичність попиту на сільськогосподарську продукцію; сезонність виробництва; незадовільний рівень державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників; неможливість точного визначення собівартості продукції аж до моменту її фактичного виробництва; висока витратність сільськогосподарського виробництва із високою диференціацією структури та рівня витрат залежно від регіону й виду продукції; диференціальна земельна рента, що з одного боку є позитивною різницею прибутку [4].

Такі учені як Т. І. Чернопищук та С. В. Зазанська вказують на необхідність визначення зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на дохідність сільськогосподарського виробництва. Зовнішні фактори впливу, на їх думку, складаються з: наявності національної ідеї розвитку економіки держави, що враховує інтереси сільськогосподарських формувань; забезпечення розробкою всіх об'єктів господарювання програмами їх розвитку; наявності науково обґрунтованої системи підтримки та регулювання сільськогосподарського виробництва; незавершеності економічних та аграрних реформ (30% необхідного їх обсягу); ринок і капіталізація землі; методологія ціноутворення на сільськогосподарську продукцію; відсутність інфраструктури аграрного ринку; адміністративне втручання у розвиток галузі; форми господарювання на землі.

До внутрішніх факторів впливу на дохідність сільськогосподарського виробництва учені відносять: технологічну потребу аграрного сектору в системі машин, оновленні машинно-тракторного парку; покращення якості сільськогосподарської продукції; родючість ґрунтів, охорону земель і екологізацію сільського господарства; структуру витрат та шляхи її оптимізації; раціональні розміри сільськогосподарських формувань, тваринницьких ферм і комплексів; управління інноваційним оновленням сільськогосподарського виробництва [3, с. 34-35].

Внутрішні чинники, які впливають на прибуток сільськогосподарських підприємств, на думку Г. І. Тамошиної [5] доречно поділити на виробничі (інтенсивні та екстенсивні) та поза виробничі (постачальницько-збутова і природоохоронна діяльність, соціальні умови праці та побуту). Екстенсивні фактори впливають на процес одержання прибутку через кількісні зміни обсягу засобів і предметів праці часу роботи обладнання, чисельності персоналу, фонду робочого часу, розміру фінансових ресурсів. Інтенсивні позначаються на отриманні прибутку через «якісні» зміни. А саме: підвищення продуктивності праці, використання прогресивних видів матеріалів і вдосконалення технології їх обробки, трудомісткість і матеріаломісткість сільськогосподарської продукції, вдосконалення організації праці, ефективне використання фінансових ресурсів тощо [5].

Найважливішими внутрішніми факторами, які впливають на прибутковість сільськогосподарських підприємств, на нашу думку, є:

- 1) Обсяг, стан та умови експлуатації земельних ресурсів;
- 2) Обсяг виробництва та реалізації продукції;
- 3) Обсяг фінансових ресурсів;
- 4) Технології виробництва;
- 5) Собівартість продукції, яка є узагальнюючим, якісним показником діяльності підприємства, показником її ефективності;
- 6) Забезпеченість підприємства основними засобами;
- 7) Професійно-кваліфікаційний рівень та продуктивність праці персоналу.

До зовнішніх чинників слід віднести наступні:

- 1) Природно-кліматичні умови;
- 2) Розмір цін та якість матеріально-технічних ресурсів;
- 3) Місткість ринку;
- 4) Правове забезпечення діяльності сільськогосподарських

підприємств;

5) Державне регулювання тарифів, відсотків, податкових ставок і пільг, штрафних санкцій.

Отже, на прибутковість сільськогосподарських підприємств впливає ряд визначених зовнішніх та внутрішніх факторів, які потребують постійного контролю та великої уваги з боку підприємства. Таким чином, керівництво сільськогосподарського підприємства повинно створювати відповідні умови для формування оптимального ресурсного забезпечення виробництва певних видів продукції рослинництва та тваринництва, активізувати роботу структурних підрозділів, розробляти економічний механізм забезпечення ефективності сільськогосподарського виробництва як частину загальної системи управління підприємством спрямовану на досягнення загальних стратегічних і тактичних цілей їх діяльності.

Список літератури: 1. Тютюнник Ю.М. Формування та факторний аналіз фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств / Тютюнник О.М. // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2011. - №1. – С. 117 – 121 2. Економіка сільського господарства: навч. посібник / Збарський В.К., Мацибора В.І., Чалий А.А. та ін. За ред. В.К Збарського і В.І. Мацибори. – К.: Каравела, 2010. – 280 с. 3. Пархоμεць М. К. Організаційно-економічний механізм забезпечення дохідності сільськогосподарських підприємств: теорія, методика, практика: моногр. / М. К. Пархоμεць, В. В. Гудак, – Тернопіль: ТНЕУ, 2014.-256 с. 4. Саблук П. Т. Проблеми забезпечення дохідності агропромислового виробництва в Україні в постіндустріальний період / П. Т. Саблук // Стенограма Десятих річних зборів Всеукр. конгресу вчених економістів-аграрників, 10-11 квіт. 2008 р. – К. : ННЦ “Інститут аграрної економіки” УААН, 2008. – С. 18-40. 5. Тамошина Г. И. Прибыль, формирование, распределение, налогообложение / Г. И. Тамошина, Е. П. Смольянова — Воронеж: Центр. — Чернозем. кн. изд., 2010. — 153с.